

Поштовою оплатою заплачено гуртом.
Pocztową opłatą zapłacono guszałem

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 21 (45)

Львів, 1-го листопада 1935
Виходить двічі в місяць.
Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90
NASZ LEMKO, LWOW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.
ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1'— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам дол. або рівновартість.

Дуже працюючі та ідейні члени Кружка „Рідної Школи“
в Костарівцях — коло Сянока.

ЩЕ ПРО ПОВЕНЯН.

Воевідський Комітет Допомоги Жертвам повені у Львові подав у жовтні ц. р. на кінцевім засіданні звіт точної діяльності. Допомогову акцію звернено головню для західних повітів, бо вони найбільше потерпіли від повені. Найбільше допомог розділено в ряшівським повіті (507,127.63 зл.), потім в ярославським (411,448.18 зл.) і в ланцюцьким (404,445.61 зл.). Другі повіти одержали менше. Комітет займався також доставою продуктів на прохарчування людей і худоби, доставою збіжжя на засіви, дерева для направи знищених забудовань, або будови нових. Всіх розходів мав Комітет 2,506.163.40 зл. Підчеркнено також на засіданні потребу регуляції рік; Комітет розв'язано.

ПОШИРЮЙТЕ

»НАШОГО ЛЕМКА«!

ЧИ ВИ ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТИЛИ
»НАШОГО ЛЕМКА«?

Загальні Збори кружка Рідної Школи

Загальні Збори кружка „Рідної Школи“ в Сяноці відбудуться дня 2. листопада ц. р. в год. 10, у доміви читальні „Просвіти“.

Управнення кружка Р. Шк. в Сяноці.

Головна Управа „Р. Ш.“ у Львові устійнила в порозумінні з львівським воевідством, що діяльність кружка Р. Ш. в Сяноці, як повітового союзу кружків Р. Ш. обіймає територію повітів сяницького, березівського, короснянського та ряшівського. Громадяни цих повітів повинні звертатися в усіх справах, що торкаються рідношкільництва з огляду на віддалення тих місцевостей від Львова, до кружка Р. Ш. в Сяноці та діяти з ним в порозумінні.

УКРАЇНСЬКИЙ ТАНОК ДОБУВ ПРИЗНАННЯ В НЮ ЙОРКУ.

У вересні ц. р. року відбувся popis народніх танків на майдані Вашингтон Сквер в Нью Йорку.

Признання добули всі групи, українського танку й американського сільського танку. Признання танцюристи добули через оплески 2-тисячної публіки. Українських і американських танцюристів прийняли бурею оплесків.

Інші групи були — фінляндська, німецька, шведська, данська, італійська й норвезька.

Знавці

їдять солодощі лише з фабрики

КИШИНЕВІ БАТЕРІИ
ДАЙМОН
НЕЗВИЧАЙНО ДОВГА
ЖИВОТНІСТЬ, ТОМУ
ДЕШЕВІ В УЖИТТЮ

Цікаве з газет, або як то було у Плаучі Малій?

Під таким наголовком описує «Діло» таку подію:

Кружок «Рідної Школи» у Плаучі Малій, пов. Бережани, уладжував у себе дня 22. вересня ц. р. чайний вечір і на цей вечір запросив членів сусіднього кружка «Рідної Школи» в Красній, пов. Зборів. На ту забаву вибралися в год. 3. пополудні члени кружка «Рідної Школи» в Красній: Степан Перейма, Павло Гуменний, Петро Бендюга, Гнат Яловий, Андрій Гуменний, Федір Зарицький, Микита Цебрій, Павло Михайлюк, Семко Цебрій і Василь Перейма.

Йшли гуртом по два-три у малому віддаленні від себе, а коли наблизилися до постерунку державної поліції у Плаучі Малій, заступив їм дорогу командант постерунку Юзеф Зелінський з палицею в руці і запитав їх: «Що то їде за одзял, сконд і доконд?» Колиж прохажі відповіли, що йдуть як запрошені гості на забаву до місцевого кружка РШ. у Плаучі Малій, командант закликав постерункового ч. 269 Казимира Стасячка і приказав йому запровадити всіх на постерунок.

Як тільки підписані станули на коридорі, не почувачись до ніякої вини, прискочив постерунковий ч. 269 до Степана Перейми, вхопив його за груди і викрикуючи: «Ходзь ту, ск... сине», потягнув його до кімнати, де сидів уже другий постерунковий Казимир Тенчак, який зараз вискочив до сусідньої кімнати, а постерунковий ч. 269 розпочав своє урядування: «Сконд ти, зборовскі ск... сину!» А коли перейма відповів, що з села Красна, віддаленого півтора кілометра від Плаучі Малої, ударив його постерунковий ч. 269 двічі з цілої сили в лице і кулаком у груди. Відтак списав з ним

родовід, перевів особисту ревізію і крикнув до нього: «Марш, жебись бил за пеньць мінут в дому».

Подібно було з Павлом Гуменним.

Відтак прийшла черга на Петра Бендюгу, якого постерунковий ч. 269 за-примітив найближче, викрикуючи: «Ходзь ту, ти велькі, як сен називаш?» Колиж він подав імя і назвище, ударив також і його двічі в лице і ще раз запитав за назвище, викрикуючи при цьому: «Бандиці, злодзее красьняньске, ск... сини, хцеце будоваць Українем? У вас нема постерунку поліції паньствовай, нема вас кому научиць і ддятего робіце, цо хцеце». Відтак списав родовід, перевів особисту ревізію, ще раз штовхнув Петра Бендюгу під ліве ребро і крикнув: «Ідзь, абись бил за пеньць мінут в дому».

Андрієві Гуменному відібрав постерунковий палицю і краватку, яку за якийсь час звернув, ударив його в лице і по списі родоводу і переведенні особистої ревізії пхнув за плечі

також з порученням: «жеби за пеньць мінут бил в дому».

Майже так само зроблено з Теодором Зарицьким, Микитою Цебрієм і Семеном Цебрієм.

Павла Михайлюка запитав постерунковий ч. 269 також про родовід, а коли на запит, якої він народности, відповів, що українець, крикнув до нього кількакратно: «Гдзеж та Україна? Муф, я ці дам Українем, ск... сине» і вдарив його з цілої сили пастуком у лице.

Підписані таки пішли на забаву і через часопис запитують владу, чим вони провинились і за що їх без ніякої причини потурбовано, побито й ображено?

(За несконфіскованим «Новим Селом» ч. 40).

— 0 —

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

— 0 —

ЧИ ВИ ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТИЛИ
«НАШОГО ЛЕМКА»?

ПОДЯКА.

Хвальному Комітетові Допомоги у Форд Сіті, Па в Америці, складаємо оцим в імени всіх громадян обох Воробликів щирю подяку за цілорічну дальшу передплату щироукраїнських часописів. Рівнож Кружок «Сільського Господаря» у Вороблику Корол. складає подяку за матеріальну поміч. Усім Вп. Жертводавцям за Океаном шлемо щире староукраїнське Спасибі!

Вороблик, у жовтні 1935. р.

Українці обох Воробликів.

— 0 — 0 — 0 —

ЗВІРЮКА В ЛЮДСЬКОМУ ТІЛІ.

В селі Чорній, пов. Лісько, 27-літній Алек. Вельгуш відрізав косою голову своїй жінці, тому, що не одержав від неї обіцяного вина.

— Брат зарізав брата. В Лішні коло Дрогобича побилися брата 28-літній Гриць з 26-літнім Михайлом Собком за маєткові справи. Від слів прийшло до бійки, в якій Гриць косою пробив Михайла в живіт і він негайно помер. Гриць також тяжко покалічений та стратив мову.

— 0 —

У БІЙ З ТЕМНОТОЮ

На горбі, серед бідного, вічним сном і нуждою окутаного лемківського села, стояв немов залізна статуя юнак, Петро Плугогар і бистрим оком зорив по розкинутих у долині хижечках.

Він кожную оцю хижечку знає дуже добре, бо тут уродився, тут виріс.

Він бачив виразно, як якась темрява пригнітає ці хижечки аж до землі.

В міру того, як приглядався, зроджувалася велика постанова: Він постановив розпалити такі вогні, що розяснять ціле село. Негайно стане він на позиції і з кличем: «Смерть і вагдиль темряві!» — поч-

не завзятий бій. Побідить, бо відвороту немає!

Від цієї пори щодня зустрічався Петро з мешканцями села. Старець чи дитина, чоловік чи жінка, багатий чи бідний, всі рівні, з усіми він говорив та в часі кожної бесіди майстерно проганяв з їх душ царство темряви, а на місце її розпалював вогонь невігасаючої любови до рідного народу.

— Чоловіче, бери книжку й газету до рук і читай, а через читання станеш живою людиною.

— Што мі по казеті. Што мі з читання прийде. Я з читання жити не буду.

— Але небагато таких було. Гурт вогнів побільшувався з кожним днем.

Петро радів!

Петро розпалив уже стільки вог-

нів, що дні темряви були почислені.

Минув рік один, другий невтомної Петрової праці та за той час село змінилось до непізнання. Топилось воно в зелені садів, гуділо роями пчіл, тут і там плюскали риби в ставках. Буйні збіжжя від умілої господарки філювали полями. Сам Бог царював над селом.

На місце позакриваних читальень кожна хата ставала читальнею. Мешканці ставали одною родиною, жили одним спільним, організованим життям...

Хай тепер вдарить дзвін на тривогу — в одну мить мур людей стане. Не даром то кажуть, що й вода скалу розлупає, — не то живі люди.

Сфінкс.

— 0 —

Чому нема української захоронки в Криниці?

(Ко). Криниця (так живець, як село) не має нині жадної української установи. А треба ствердити, що Криниця більше, як кожна ниша місцевість є виставлена на денационалізацію. Світських наших установ не допустять, читальні «Просвіти» не дозволили заложити. Лишається ще хіба захоронка; її організація це невідзводна потреба — коли хочемо задержати місцевих українських дітей для нації. Цю справу дуже добре розумів Владика в Перемишлі і вже в 1933. р. справа була майже на укліченні. Саме 1932. р. уряд вивластив великі ерекціональні площі в Криниці на суму 270 тисяч зл. Та тодішній парох Криниці о. Король зголосив свої претенсії до цієї суми і спротивився передачі цих грошей Ординаріатові в Перемишлі. Вкінці, коли Рим видав декрет перемиський консисторії на осудування малого семінара в Перемишлі — о. Король взяв назад свій протест з цим застереженням, що гроші будуть вжиті на організацію семінара. На жаль, зложилось так, що саме в цій часі повстає апостольська Адміністрація й о. Масцох зголошує свої претенсії до цієї суми. Процес зачався удвоє. Коли ж о. Король побачив, що гроші готові перейти на нового адміністратора — зголосив знову свої претенсії, мовляв він зрікся своїх претенсій лише під цю умовиною, що гроші будуть зужиті на організацію малого семінара. Справа скомплікувалась. Процес триває даліше — а гроші лежать в депозиті в банку.

Так мається справа з цими грошми й тому дивує нас, звідки дописувач «Діла» узяв ці відомості про парохіяльних 20,000 зл., які лежать в купелевім заведенні, і зовсім непотрібно нападає на «лопату», мовляв, за якісь церковні гроші побудували величаву віллу в Жерефові на «Лопаті». Бо є загально відомим, що віллу на Лопаті побудувала кооператива «Епархіяльна Поміч» в Перемишлі — за вкладом своїх членів, а не за якісь церковні гроші.

Вертаючи ще до захоронки в Криниці, — треба подати, що там могла би повстати не тільки захоронка — але ще й величавий «Народний Дім» — колиб не створення лемківської Адміністрації. Саме на парохіяльнім ґрунті в Криниці-селі фірма з Тарнова побудувала велику цегольню — і на кошт держави складала (тепер не знає, кому складати, прим. авт.) 60,000 цегол річно. Та тодішній парох всю цю цеглу зужив на будову своєї вілли (хоч в контракті було застережене, що 2/3 мало йти на парохію (не для пароха), а 1/3 для консисторії. Епископ звільнив о. Короля за цю парохію і мав обсадити ідейним священиком, який напевно в скорому часі був би побудував захоронку — та все пішло інакше. Тепер ходять чутки, що о. др. Масцох хоче будувати захоронку. Та Бог його відає, коли це станеться, а тимчасом «матечки» збирають жнива з існуючого стану.

(За «Новим Часом» ч. 221).

— 0 —

Лемківські богослови в Кракові

Довідуємось, що богослови апостольської Адміністрації для Лемківщини поміщені в римо-католицькій Духовній Семінарії в Кракові. Число питомців виносить 6, з того 2 екстерністів.

Ця вістка викличе велике здивування серед вірних гр.-кат. Церкви, коли взяти під увагу, що в Галицькій гр.-кат. Провінції є аж три духовні семінарії — у Львові, Перемишлі і Станіславові. Та не уважаючи на це, лемківських богословів вивслано аж у Краків і приміщено їх в відділі ченстоховським (Краківська Духовна Семінарія складається із трьох секцій: краківська, шлеська і ченстоховська). Гр.-кат. богослови в Кракові не мають ні своєї каплиці, ні своїх духовників — взагалі релігійні практики виконують в римо-католицьким обряді — хіба в неділю ходять на Службу Божу до парохіяльної церкви в Кракові. Богословських викладів будуть слухати на ягйлонським університеті в Кракові. Так отже гр.-кат. богослови будуть виховуватись в чужім для нашого обряду середовищі і ніхто не міг би заперечити, що кориснішим булоб, якби вони були приміщені в гр.-кат. духовній семінарії в Перемишлі, Львові або Станіславові. Є це перший випадок впродовж 19. і 20. століття, що гр.-кат. богослови приміщені в римо-кат. дух. семінарії тільки тому, щоб не виховувались в гр.-кат. духовній семінарії. Історія мабуть додатньо не осудить цей факт, та й ледви, чи це буде корисне для виховання священничих кандидатів.

Стільки пише «Український Бескид».

Ми від себе додаємо, що ледви чи буде хісно гр.-кат. Церкві на Лемківщині з таких вихованків. Всі знаємо, що чим горнець накипить, тим його й чути. Як даліше довідуємось, діються ще другі дива, що затемнюють Лемківщину — їх варто згадати! Шкода, що ап. Адміністратор чванився — наче знає душу Лемка і лемківські болячки-обставини... І фіолетний колпак тут нічого не вдіє. Лемки все бачуть і добре собі міркують, хто та за що їх зазначає.

Довгі і темні осінні ночі, це найкращі жнива для вломників, тому обезпечіть від крадежі з вломом своє майно в одинокому українському Товаристві взаїмних обезпечень «ДНІСТЕР» у Львові, вул. Руська ч. 20.

ТИСЯЧІ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ «НАШОГО ЛЕМКА» ВІД СЬОГОДНІ ДО КІНЦЯ 1935. Р.

МУСИМО ЗЕДНАТИ І ЗЕДНАЄМО!

Тому

закликаємо Всіх наших передплатників, Всіх наших прехильників та Всіх, що разом творимо одну велику Україську Рідню в наших рідних Карпатах, зеднувати нових читачів, членів передплатників при кожній нагоді.

Хай не буде ні одної української хати на Лемківщині, де б не було «НАШОГО ЛЕМКА».

І Ви наші Рідні Брати в Америці, Канаді та Франції подайте нам руку, ставайте в ряди наших передплатників та не забувайте про долю Рідної Країни.

«Наш Лемко» вчить, провадить, стереже і змагається за відвічну українську правду на Лемківщині. Він розганяє ще кромішню темряву, що поневолює наших Братів у Карпатах. Тому Всі до праці для загального добра!

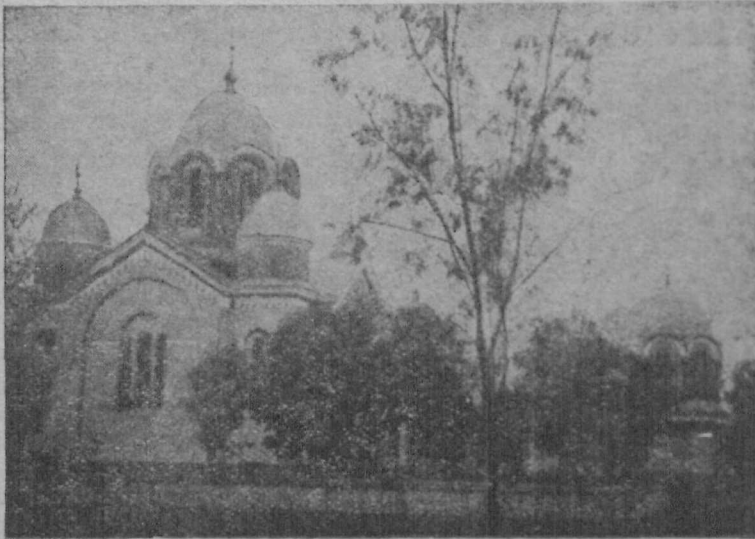
Всі підемо до Вороблика

В перших днях листопада ц. р. припадає річниця смерті нашого любленого і загально поважаного Душпастиря, бл. п. о. *др. Романа Винницького*, пароха і риманівського декана, що помер 1. листопада м. р. в *Корольовському Вороблику*.

Наш греко-католицький обряд поручає, щоб у такі торжественні дні Всі Впр. Отці Душпастирі деканату від-

правили жалібну заупокійну панахиду на гробі померших наших ревних душпастирів.

У цьому торжестві повинні всі до-околичні Громадяни взяти як найчисленнішу участь, бо Покійний ревню сповняв Свої обовязки і стояв вірно на сторожі нашої української Церкви та помагав, де лише міг, Українському Народові.

Мурована церква Успен. Пресв. Богородиці у Король. Вороблику, візантійського стилю з 5 банями, побудована в другій половині 19 ст.

І в наших братів на Закарпаттю біда і нужда

Про злидні, в яких живуть гірські села на Закарпатті, пише чеська газета «Лідове Новини»:

«У гірських частинах Підкарпаття люди постійно вмирають з голоду і недоїдання... Чим далі на північ у гори, тим гірші дороги й брудніші села. Верховинці все ще будують свої хати без коминів, вірять у чари, тримаються старих забобонів, і при тім голодують. Іноді й до ширших кол громадянства проскакують вісті про тяжкі верховинські недостатки. В зимі цього року виявилось, що гірські села, біля Ужоського переходу, кілька місяців не бачили людської соли, а й червоної, худобячої соли селяни не мали защо купити. З Чехії післано до Ужюка кілька мішків соли й трохи обуви та одягу для обдіраних дітей. Це було зимою; в літі небагато краще живеться на Верховині. На гірських нивах щойно цвіте картопля, але селянські комори вже майже порожні. В Лубні, Волосянці, Ужюку, Бистрому, Вишці, Тихій, Розтоці, Стужиці й Станнім багато людей їсть лише тричі на тиждень. Кільограм кукурудзи коштує одну корону, а деж селянин візьме стільки грошей? Корона в го-

рах це справжнє багатство. В деяких селах крамарі-жиди позамикали свої крамниці, бо люди не мають за що сірника купити, а не то горілки. Та проте — неймовірно! На селян з Ужюку наложили 30.000 (чеських) корон карі за лісові шкоди, себто за випас худоби на лісових полянах і луках та за збирання хворосту й лісових плодів. Село Лубня вже кілька років правується з управою державних лісів за пасовище. Продовж цілих століть користувались селяни тими пасовиськами. Але чехословацька лісова управа почала заліснювати їх і карає кожного, хто хоче на них попасти худобу. Нащо ці карі за вязку хворосту, коли в підкарпатських лісах гниють тисячі метрів дерева?»

Далі пише газета: «Замість коштовного будинку крайового уряду в Ужгороді ми могли побудувати в горах двіста шкільних будинків. Не дивлючись на найліпшу волю, зубожілі верховинські села не спроможуться на добру школу. Тут буває, що школи поміщено в тісних курних хатах, де нема ні підлоги, ні комина».

«Господарське й соціальне питання на Підкарпатській Верховині це наше

ВИЛАЗИТЬ ШИЛО З МІШКА.

В 242. ч. «Діла» п. з. «Образки із нашого західного відтинку» пише лемко з Грибова: «кружляє в нас уперта чутка, що кришницький «Лемко» перестав виходити... з браку фондів. Новосандецький, горлицький і ясельський старости, які мали давати на цю ціль по 100 зл. місячно, перестають далі «Лемка» фінансувати, тому, що переконалися, що його «діяльність» показується зайвою, ба навіть шкідливою. Лемки почувуються українцями. Польські рішаччі чинники, що далися хвилево заманити відомого поведінкою гуртка москвофілів, переконуються, що у факті, що лемки щораз більше освідомляються національно у бік українства (ми радше сказали би, що лемко все був українцем — лише його затуманювали кацапи пр. Ред.), нема для поляків ніякої небезпеки, а відносно винародовлення лемків, як показують численні приклади з історії хоч би й польського народу, це зайвий труд.

Довголітня «виховча» роля всіляких ендецьких і неендецьких «Курієрків», які ніколи не то що річевої й об'єктивної статті не надрукували, але навіть вірної інформації про Український Нарід не подали, виконала була глибоку прірву між польським та українським громадянством».

Закінчує цю статтю: «Щоб випрямити горб, треба би поважної ініціативи з боку тих, що його спричинили. Та покищо не видно ніяких заходів... Нам нагадується гарний та повнаочий віршок про зеленого коника та комаху. Полеві коник бігав собі ціле літо, пасожитував, а мала комаха працювала, щоб приспособити собі запаси на зиму. Як зима настала, коник впрошувався на готове до комах, але вона сказала йому: Хто гуляв літом, хай собі гуляє зимою та за готовим не оглядається.

МАЛИЙ ЗАПИТ.

Парохіяни села Межибродя запитують апостольського адміністратора, о. д-ра Масцюха, чи йому відомо, що сталося з вишвианим рушником, забраним із межибродської церкви його бувишим канцлером, о. Полянським, та що сталося із квотою 300 зл., що її була записала одна громадянка із Сянока на церкву в Межиброді? Кажуть, що гроші ці мав забрати один із заступників пароха, що їх посилав до села о. д-р Масцюх по перенесенні о. Кузмінського.

(«Новий Час» ч. 231).

найболочіше місце... Яке значіння мають ті всі грошові карі, коли правильно покараний мусить їх відробляти працею? Селяни не виходять з кар і даремної праці. Хто ж тоді по-дає за їх родину?»

ПИСЬМО З КАНАДИ.

До Хвальної
Редакції «Нашого Лемка»
у Львові.

В прилозі посилаю готівкою два канад. долари, які прошу почислити на рахунок моєї передплати. Бажаю Вам якнайкращого успіху у Вашій праці над пробудженням Лемківщини, та згадаю, що хоч я виїхала з Рідного Краю (з Висової коло Горлиць) тому 26 літ, як 11-літня дівчина, однак все мрію про Рідні сторони і коли мені прийдеться вернути до Рідного Краю, хотіла б я вернути до Української Лемківщини — а не до кацапської.

З поважання, Ваша Теодозія Г.

ЗНЕСЕННЯ НАУКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

У Сяноці існує від кількох літ приватна жіноча гімназія, що має навіть право прилюдности. До цієї гімназії ходять і дівчата української народности. До цієї пори гімназія придержувалася плянів навчання таких, як у прилюдних школах, цебто в гімназії вчили також і української мови. В цьому році директор гімназії Левницький, колишній греко-католик, зарядив, що в гімназії української мови вчити не будуть. Ми дуже цікаві, що скажуть на те родичі дітей та кураторія, що повинна подбати про те, щоб наукові пляни були точно переведжені.

(«Новий Час» ч. 231).

—o—

САМІ «РУССКІ» ПІЗНАЮТЬСЯ НА «ЛЕМКО-СОЮЗІ».

(КО) При читальні Качковського в Кришиці був дуже гарний хор, один з кращих хорів на Лемківщині, під проводом п. Ропіцького. Хор цей гарно розвивався, аж вмішався до того «господин» Гнатишак і Трохановський; прийшло «Свенто Гур». Господини хотіли чимсь похвалитися і по довгих намовах вислали «лемківський хор» до Закопаного. По приїзді звідтам зачалося на добре негодування серед хористів — мовляв їх коштом хоче дехто (п. Гнатишак і Спілка) добувати собі ласку і «пособія». Коли ще п. Ропіцький дістав посаду в Живці — хористи заявили, що до хору належати не будуть і хор розбився! Так отже впливи лемко-союзу навіть в самій Кришиці падають чимраз більше. Чи радше вони тут ніколи не були «моцні». — Не тратьте господине сили — спускайтеся на дно!

Поширюйте „Нашого Лемка“

ДИТЯЧИЙ САДОК.

Дня 21. ц. м. відбулося в Загупині святочне закінчення дитячого садка, що його уладила в цьому році місцева читальня «Просвіти». На свято зійшлося понад 250 старших громадян, що з великою увагою прислухувалися пописові дитвори у віці від 3 до 6 літ. Треба підчеркнути, що дитвора ходила пильно до садка та користалася з праці вчительки п. Ольги Чабанівної Кружок Р. Ш. в Сяноці під помагав цей одинокий в повіті садок тим, що перебрав на себе акцію доживлювання. На пописі явилися також гості з сусідних місцевостей Долнини та Загір'я. — Варта, щоб найближчі села, а саме Сторожі великі та малі, взяли собі на майбутнє приклад з Загупини.

—o—

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КРУЖКІВ Р. Ш.

Дня 22. вересня відбулися загальні збори кружка Р. Ш. в Мокрім при участі делегата мгра Букатовича зо Сянока. Вибрали нову старшину, в складі майже такому, як попередній. Зо звіту старшини видно, що вона старалася по змозі сил працювати над розвитком товариства, але стрічала великі перепони. Старство не дозволило ні на аматорські вистави, ні на відчити, ні врешті на чайні вечорі та забави, а навіть чайні вечорі обмежені тільки для членів, поліція розганяла. Кружок побільшив значно свою бібліотеку. Цього ж дня відбулися загальні збори кружка Р. Ш. в Морохові, а на них був присутній делегат зо Сянока д-р Ванчицький. Збори вибрали нову старшину з головою Михайлом Мицьом на чолі. І тут були великі перепони в праці. В 1933. р. кружок уладив 9 аматорських вистав, 1 концерт та кілька чайних вечорів і забав. У 1934. році дістав Кружок дозвіл тільки на 1 забаву й 1 чайний вечір, аматорські вистави заборонили.

—o—

ПРИГАДКА.

Всіх наших Передплатників прохаємо, подавати нам точно свою нову адресу при зміні місця осідку та не наражувати нас на непотрібні видамки.

З цим числом здержуємо всім часопис, що не вирівняли досі нової передплати.

Одночасно посилаємо деяким, що не могли ще досі вирівняти залеглої передплати, листовні пригадки; щоб пригадати, кілька ще треба вилатити по кінець ц. р.

Адміністрація.

Дерев'яна старинна церква в Іздебах, коло Березова, збудована в 17 ст.

СВЯТО ПІСНІ.

Дня 1. вересня владила старша молодь села Красна (Коростенко) короснянського повіту, свято пісні. Хорові пісні та 2 деклямації, що склалися на програму цього свята, вивчив молодь місцевий сотрудник, о. М. Гайдук. В полудне цього ж дня відбулася генеральна проба свята для дітей, а вечором концерт для старших. Неосвідомлена місцева кацапська молодь, піддужена різними чорними духами, старалася перешкодити в святі, кричала, виспівувала різні пісні, а навіть кидала камінням. Всежтаки не вдалося їм перешкодити та знівечити свята, що пройшло з гарним моральним і матеріальним успіхом. (За «Новим Часом».)

—o—

ЧОРНІ ДУХИ ХОДЯТЬ.

По війні зявилась на Закарпатті ціла маса різного роду влпхантів. Вони ходять по селах та влпханють людям різні безбожницькі брошури і образки. Люди відскупуються і навіть не хочуть брати до рук цих книжечок. Ті воякі «бейбелники» ходять цілвми громадами та страшать греко-католицьке населення; вони звивають також, щоб люди викидали з хат святі хрести і святі образи та вигнали зі села священників. Не тяжко догадатися, що це жидівсько-комуністична робота! Оці большевики найбільше дошкулювали в околицях Ужгорода, а навіть самі почали по хатах нищити хрести й образи. Тоді обурені люди в одному селі кинулись на цих зайд і хотіли зробити над ними хлопський твердий суд. Аж чеські поліцаї поарештували бейбелників і відставили «на спочинок» до суду в Ужгороді.

—o—

ОПОВІСТКА.

Прийму від зараз до науки дяківства і діригентури здібних і чесних учнів з Лемківщини (на відповідь залучити значок).

Михайло Коханський,
дяк у Бібрці над Сяном, п. Ліско.

Серед українських гір і високоверхів

ГОРОЮ ДИНІВЩИНА.

Незвичайно радіємо вісткою, що свідоме українське громадянство в Диніві відчинило першу та одиноку в цьому містечку українську крамницю. Як про це довідалась жидівня, давай галюкати, що її кривда діється та стала визивати наших чесних селян. Але народ бачить, що вже досить накормився жидівських дармоїдів, тому гурмою горнеться до рідної крамниці. Честь Вам динівські Брати за Ваш почин! Дай Боже, щоб у всіх наших містах і містечках на Лемківщині поставали українські крамниці, тоді добемося добробуту, бо наш криваво запрацьований гріш не буде мандрувати до чужих жидівських рук. Не лайкою, лише чесною працею здобуваймо наше завтра.

МУШИНСЬКА ВОЛОСТЬ.

До мушинської волости належать села: Жегестів село і Жегестів Живець, Андріївка, Милик, Шавник, Злоцьке, Ястрибик, Поворозник, Війкова, Дубне і Лелюхів.

Населення тих сіл — за виїмком Жегестова Живця у 90—96 відс. українське. У Шавнику, Злоцькім, Ястрибнику, Дубнім і Лелюхові — населення національно свідоме. — У дру-

гих селах тільки одиниці, боючись терору, не признаються до українства.

В ОСВІТІ ЗАПОРУКА.

В селі Шляхотська Добра, к. Мриголода була культурна українська пристанова «Народний Дім». Одначе вона розвязана. Кооператива ледви клигає, за те молодь не може нагулятися; і навіть на якомусь пожарницькому святі, в часі відправи св. Служби Божої — витупцювали надто веселі стражаки — аж гуділо.

Такий не візьме книжки до руки, газети боїться, бо ще досі деякі не годні зрозуміти, куди веде правдивий шлях. Час зійти з манівців, пошанувати свою народню честь і не пхатися там де нас висмівають та понижують. В книжках і добрих часописах найдете найкращу розраду і пізнаєте здорову мету! Туди всім горнутися.

ЛЕГКО ГОСПОДАРИТИ В ЧУЖІМ ДОМІ.

У Корол. Вороблику Кружок «Сільського Господаря» звернувся до «Качковських» у справі внайшльш сали на представлення, але «істинно руськіє» відповіли листом (чомусь немосковським язиком), що

сали не дозволять. Так то горстка хрунів править Народнім Домом, хоч дійсними власниками повинні бути давно ті, що його побудували, в першу чергу наші Брати ізза Океану.

ВОГНІ І РАБУНКИ.

Дня 14. вересня, в суботу згоріла хата Федька Каньчуги на Фолюші, пов. Ясло. Хата зовсім нова, щойно третій рік як вибудована і на нещастя не була ще заасекурована, бо господар казав, що ще не зовсім викінчена і не спішнєся з асекурацією. Тепер тяжко покутує за свою байдужість. Не відкладайте ніколи асекурації своїх будинків, бо можете дуже жалувати, але буде запізно...

Дня 16. вересня, в понеділок згоріла також хата в Боднарівці, горлицького повіту. Мати перед вечором запалила, а позичену запальничку казала хлопцеві віднести до сусіда. Хлопець виїшов, і під хатою коло загати «прібував» запальничку і спалив цілу хату. Не давайте ніколи дітям до рук сірників ні запальнички, бо можуть вас на біду обернути.

У вівторок, 1. жовтня їхала почта

З історії Лемківщини

Початки села Боська

Про заложення українського села Боська (давніше Боско) не маємо історичних відомостей. Одначе треба знати, що давнішими часами ріка Вислок, перепливаюча через Босько, мала відмінне русло; іменно за теперішнім залізним мостом, скручувала на схід в сторону вулиці — звану «між Цепляками в Закутті», відтак на південь попри часть села «Заповідь» скручувала до Заршика, де зливалася з теперішньою своєю притокою Пельницею. Через це ціле Закуття находилося давніми часами по лівім березі ріки Вислока. Старе русло цієї ріки вдержалося між двірським полем коло цісарської (тепер державної) дороги перед частиною села Заповідь.

З часів володіння польських королів, село Босько, подібно як і декотрі сумежні села, належало до королівських дібр. Про це вказує спис з 14. листопада 1783. р. при установленню тодішнього пароха бл. п. о. Андрея Копилянського, як саме якийсь Йосиф Вандалис Мнишок, загнуваний на бувшого городського старосту в Сяноці Андрея Корнашевича — відібрав три

півтірки поля бувшому в Боську парохіві о. Василеві Корнашевичеві (+около 1730. р.) та надав це поле Лешкові (Олексієві) Цуп, Мартнові Мазур і Васькові Козак.

Босанська Церква мала здавєнь давна 12 півтірків орного поля та багато скоріше була побудована, як костел по другому боці Вислока, бо першими мешканцями села були українці-лемки. Щойно через заряд королівських дібр, прийшла колонізація. Польська парохія в Боську установлена грамотою польського короля Жигмонта III., з дати Краків 19. березня 1595. р. Згідно з цєю грамотою — в Боську не було костела, лише була українська греко-католицька церква (Хроніка гр.-кат. Парохії в Боську з 1900. р., написана о. Олександром Зубрицьким) — а латиники, згл. звані там «католики», належали аж до парохії в Сяноці. До сьогодні також задержався звичай приймаання челяди на службу — від нашого нового — українського року.

До села Боська належить присілок «Поруби». Саме село Босько ділиться на: «Село», що тягнється від греко-католицького приходства в північну сторону, переділене залізничним тором; «Грабень», від державної (давніше цісарської) дороги по вулицю, що веде до Мильчи і Вороблика; «Во-

ля», від дороги до Мильчи в сторону Риманова; «Закуття» по правому березі Вислока; «Поріччя» по лівому березі Вислока; «Заповідь» на сході до Заршика. Яко дочерні села: «Мниш», де стіє населення з 1890. р. нараховує 43 душі гр. кат. обряду; «Гачів, Ясенів», де були також греко-католицькі церкви (Шематизм гр. кат. Епархії Перемишль 1853. р. ст. 115), та Буків, Змішчя і Черешнів.

У згаданій хроніці находиться рівнож цінна, на всі часи, згадка, що українська Церква є кріпостою для гр.-кат. обряду й українського народа; навпаки — де не стане української Церкви, там нарід загинє, винародовлюєтьсє і переходить в чуже русло.

Про перших українських душпастирів у Боську згадує письмо о. Ф. Кибульта з 17. березня 1602. р. і грамота Юрія Мнишка з дати Дукля 30. березня 1669. р.

Шикаве також, що в цій парохії, в противенстві до інших, парохіали ніколи не ходили своїмому парохіві даром робити в поле.

В дні 15. травня 1898. р. на ерекціоньальнім полі зв. «Лабн» на «Волі» посвячено при гостинці до Риманова, кам'яний хрест на памятку 50-ліття знесення панщини.

до **Липинок** горлицького повіту, на яку напав бандит. Зрабував кілька тисяч, а фірмана тяжко побив. Бандита люди пізнали і за ним тепер шукає поліція.

Село Лубна, повіт Березів.

Це наш остров серед чужого моря. Від віків борониться перед чужинцем і твердо держиться грекат. церкви. І це є ознакою в селі приналежності до української нації.

Село має за собою історичні традиції. В 1722 р. збунтувались прадіди нинішніх лубян проти насадження в них чужинців-колоністів. Там, де сьогодні є костел, давніше пишалась церквя. Одначе мимо цього не зневірились лубняни, не пішли шукати чужих богів, але загартовані в важкій боротьбі, хай будуть прикладом неодному українському селові під Коломнею, Косовом.

А треба знати, що лубняни бороняться самі, як знають. Не мали вони щастя до сьогодні навіть до священника свого, рідного. От і тепер від 35 літ щось сидить у них священник руский, що гальмує всяку роботу національну.

Коли під проводом свідомих селян основано «Просвіту» в селі та приступлено до будови дяківки, священник і собі — для роздору — зорганізував «русских» і давай будувати чит. Качковського. Йому й без перешкод дозволено будувати, а українцям навіть дяківки не хо-

Засновуйте Кружки «Відродження» у всіх українських селах на — Лемківщині.

Відродження визволить наш Український Народ з алькоголізму й нікотинізму і так відродить його до нового життя.

тіли дозволити. Чия це рука була в цьому, селяни догадуються. Тимчасом село пропадає в кромішній темноті. Хлопці, дівчата — вільні дні проводять тільки на spacerах, гуляннях. Але це нікого не болить, бо ніхто з інтелігентів незаінтересований в поширенні свідомости.

Освідомляюча праця впала на плечі кількох селян. З великим завзяттям та з вірою, що село буде українське, вірне традиціям прадідів, які то завзято боронили своєї народности — освідомлюють в «Просвіті», гуртують охочих до народньої праці.

Найбільшою перешкодою є брак домівки. Але є надія, як вибудують домівку, то може тоді рушати роботу.

Гей, повернуть Запорожці!

*В Придніпрянській Україні
Плачуть наші браття рідні,
Умиваються сльозами,
Поневолені та бідні.*

*Гей заснула Україна —
Вже літ двісті у неволі,
Потоптана ворогами,
Чи діждеться вона волі?*

*Гей, повернуть Запорожці
І преславні Гетьмани,
Що колись, давно бувало,
Воювали бисурмана.*

*І прийдуть ще переможці
Знід Вод Жовтих і Багога,
Ще засяє ореолом
Над врагами перемага.*

*Зажуралісь наші браття,
Бо й є чого сумувати!
Тяжко в ярмах пропадати,
Тяжко, гірко, любі браття:*

*У холоді проживають
І голодом примирають.
Ні в що вбратись, приодітись,
Нічого у рот вложити.*

*Знищується ворог клятий
І неділеньки святої
Не дасть людям святкувати.*

*Але Господь милосерний
Тую славу нам приверне.
І підуть в криваві бої
Повні віри і завзяття
Українській Герої.*

*Помоліться, любі браття!
І горнімся до просвіти,
Бо в просвіті наша доля.
Перебудем дихо в світі.*

*І повстане гая воля —
По всім світі піде слава,
Що з кайдан уже повстала
Наша славна Україна,
Ненька люба і Єдина.*

Всі вони тільки й ждуть цього радісного моменту, коли в рідній хаті буде можна розгорнути широку працю. Вже довго не будуть на це ждати, бо хата стоїть, тільки покрити дахівкою та викінчити в середині (підлога, вікна). Селяни згадують, що й цієї домівки не довелось би збудувати, якщоб їхній односельчанин полк. Васильовський з Чикаго не допомігав би їм. Тільки чомусь тепер забув про них. А дошкульна криза в селі, темнота не дозволяє, щоби будова пішла скорим темпом. Одначе до зими — з великим трудом — віддадуть до вжитку домівку і перенесуть там чит. «Просвіти», яка тепер мусить тиснутись по селянських хатах.

Для здобуття фондів улаштовують просвітня забава, а дня 21. вересня відіграли Карпенка-Карого песу «Мартин Боруля». Гра деяких аматорів була без закиду. Найкраще подобались глядачам своєю грою Омелько (Павло), далі Марійка (Евгенія Васянюк), Палашка (Тетяна Шевчик) та Мартин Боруля (Вацек).

На представленні було багато українських гостей зі Селиськ, Павлокоми, Глудна і містечка Динова. Вони дали доказ, що розуміють потребу лубнян здобути фонди, з рівночасно були добрим прикладом для лубнян. Бо з лубнян на виставі поза молодою — зі старших не можна було нікого доглянути. А дут з чужих далеких сіл приїхали старші господарі і господині. Є надія, що й лубняни поволі дійдуть до такої свідомости. Початки вже зроблені.

Під кінець слід згадати, що

в Лубні «Районова Молочарня» з Володжа заложила свої 3 філії. Одначе цього не могли стратити керівники польської молочарні з Футоми. Бо як то може бути, щоб українець самостійно про себе думав, своїми справами кермував? Давай, підвищили вони ціну для конкуренції, щоб підважити довіря до української молочарні. Вони знають, що як несвідомі селяни, то можна їм голову крутити. А як тільки впала би українська молочарня, так зараз ціна впаде в них на масло.

Господарі Лубняни! Ви не знаєте, що наш Маслосоюз дуже пильно дбає про піднесення господарського положення села та платити найвищі ціни за масло! Про це навіть поляки знають та побояються його. Сам міністр хвалить роботу Маслосоюзу. А Вам намагаються футоміани за гроша завернути в голову і Ви вже кидаєте свого та йдете до них. Якщо були би свідомі, то не мали би футоміани до Вас приступу!

Одначе віримо, що Ви не покинете свого, а зорганізовано, здисципліновано скажете їм: **досить нас використовували стільки літ, хочемо бути самі газдами на своєму власному обійстю. А Вам засі до нас!**

Тримайтесь Лубняни твердо, щоб про Вас слава йшла по цілій Українській Землі. Покажіть, що Ви гідні наслідники своїх завзятих прадідів.

Гість.

Село Поруби, повіт Березів.

Маленьке це сільце; числить 65 хат. Господарі тут переважно ма-

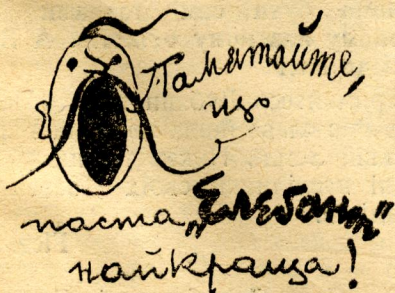

лоземельні, 2-5-моргові. Але йдучи слідами других свідомих українських сіл — оснували в себе перед 10 роками «Просвіту». Зразу примістили її в селянській хаті. Як свідомість в селі стала зростати, українська національна ідея опанувала все село. Число членів «Просвіти» зросло, так, що в селянській хаті стало тісно.

Задумали збудувати собі Народний Дім, де містилась би кооператива, читальня, саля для вистав. Скільки трудів, перешкод мусіли побороти Просвітяни, заки добились дозволу на будову своєї хати! Бо відомо, деякі люди бояться зросту української національної свідомости. Але по важких зусиллях пишається сьогодні в селі Народний Дім, критий дахівкою.

Завзяттям і свідомістю селянських мас збудовано твердиню в надсянському селі. Не було хати, не було хлопця, дівчини, господаря, чи господині, щоб не приклали своїх рук, чи гроша до будови. Хай це буде приміром — гідним наслідування нашим селам! А Поруби по викінченні будови, хай беруться до дальшої і глибшої праці — культурно-освітньої, яка тепер трохи притихла. Мусять викоринити неграмотність, поширити число читачів українських газет і стати в ряді других сіл на рівних позиціях — за краще Української Нації.

Сусід.

«ГОТОВСЬ»

КАЛЕНДАРЦЬ УКРАЇНСЬКОГО ЮНАЦТВА на 1936 р.
»З ХРИСТОМ ЗА УКРАЇНУ — ГОТОВСЬ!«

Найкращою рекламою цього підручного календаря — його власні слова: **»Як лицар Христа борони ЙОГО ЧЕСТИ ТА ПРАВ СВ.ЦЕРКВИ в публичному житті. Зберігай, шануй та плекай УКРАЇНСЬКИЙ ОБРЯД. ДБАЙ ЗА РЕЛІГІЙНЕ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ. ТИ Є ЧЛЕНОМ СЛАВНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІ, що для її добра працювати є Твоєю НАЙВИЩОЮ ДОЧАСНОЮ ЦІЛЛЮ. Пізнавай, люби й шануй усе рідне та стій на сторожі ЧЕСТИ Української Нації. Зберігай і плекай українську традицію.**

На кожному місці вживай РІДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Тям, що сила нації в її ЗОРГАНІЗОВАНOSTІ, то-ж будь карним членом народних установ».

Ціна цього календарчика незвичайно низька — тільки 30 грошів. Хто замовляє один примірник, мусить прислати 15 гр. на порто (разом 45 грошів), тому краще відразу замовляти бодай 20 примірників на адресу:

»УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО«, Львів
вул. Петра Скарги ч. 5.

ЛИСТУВАННЯ.

Хв. Читальня Учнів, Перемишль: до кінця року ще 50 гр.

Хв. Чит. «Просвіти», Лежайськ: заплатив Вп. Роман Квашкевич по кінець серпня 1936 року.

Вп. Іван Гомза: передплата вирівнана до жовтня 1936 р. з Америки. Прислудуйте нам нових передплатників і не забувайте щирий привіт для Вашої Рідні.

Дошно: Шапки з робітні Українських Інвалідів у Львові вільно кожному носити. Заложення Кружка «Сільського Господаря» згідно зі статутом не може без важкої причини ніхто заборонити, бо такі Кружки є владою дозволені і затверджені, вони мають піднести добробут селі і загалу. За манку Української Держави, поміщену в книжечці «Мала Історія України» не повинні нікого лаяти та її конфіскувати, бо ця книжечка з манкою перейшла належну цензуру та є дозволена. Як неправно забрали манку, треба домагатися звороту цієї манки судовою дорогою. Всім свідомим нашим Братам у Дошні під Римаановом шлемо братні привіти та бажання успішної праці у правному змаганні за краще завтра і правду українського села.

Вп. Антін Заверач: щиро дякуємо, використавмо.

Вп. Микола Малий: гаразд, шлемо.

Вп. Др. О. Во: прохаємо вибачати. Часо-

КРИТИКА НАШОГО ЖИТТЯ.

(Продовження)

11. Проч забобони!

Мусимо також викоринювати з нашого життя смішні й нерозумні забобони, пересуди і перестарілі шкідливі звички, бо вони нас осмішують, понижують і здержують наш поступ до нового кращого життя. Ненаситна людина, що їсть що хвилини і їе може привикнути точно три рази денно їсти, розхворюється на шлунок, отже біжить «лічити болячку». Знані між нами випадки, скільки то гроша видають наші люди ріжним дурисвітам і «ворожкам», що лічать і «ворожать» з псалтиря, хоч краще піти до доброго лікаря за фаховою порадою. Або кільки то наші бідні господині наскачують на нафукаються при печенні паски на Великдень, щоб «більша виросла». Щоби корова добре доілася, треба її добре пасти і кормити. На жаль багато ще між нашими газдинями таких, що вірять в якісь «чари». «Корова змаліла молока, бо тота і тота газдиня штоси поробила, перемінилася в жабу, зайшла до нашої стаїні і відобрала нам молоко» — кажуть. Правда, яке то смішне й глупе? Тож викоринюймо ту гидку темноту, що лише свідчить про малокультурність нашого жіноцтва. У наших дівчат і жінок треба розбудити охоту до книжки і газети. В книжках є наші найкращі приятелі та дорадники.

(Дальше буде)

писе всім вислали. Окремо листом.

Вп. Володимир Пр.: Пишіть на адресу, подану в «Золотому Колосі» 1936 р., стор. 139. Календарі вислали, «Комар» вишлемо пізніше. Знімка неясна, може подбайте, щоб видно було цілу церкву. Привіт.

М. — 28. С. На це найкращий лік — теплі змивання голови виваром з волоського горіхового листа. В літі оголити голову.

Передплату з Америки одержали: Степан Саманчик Волія, Кооп. «Єдність» Ялія; Андрій Ланьчак Пакошівка, Ю. Попович Согорів Гор., О. Гон Согорів Дол., І. Мицько Полониз, В. Роман Сянік, Ст. Гніздур Вільхівці, І. Галик Заболотці, Чит. «Просвіти» Загутинь, В. Подубинський Дубрівка Р., П. Карбінчик Сянічок, І. Троцько Сторожі В., Уряд гром. Сторожі М., Уряд гром. Смільник, Кр. «Р. Ш.» Мокре; заплачено до 1. X. 1936 р. Щире Спасибіг Рідним Братам за Океаном.

Прохаємо свідомих з Рим. Завадки подати нам скоро, чому Іван Петренко авертає часопис — згл. подати нам адресу бідного, але чесного господаря.

ЦІННИК ОГолошень: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одва осьма стор. — 40 зол. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ну шпальту — 30 сот. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот. Дрібні оголошення за слово 10 сот.